

Paulina Turkowska

e-mail: paulinaturkowska@o2.pl

ORCID: 0009-0005-3975-180X

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Inwestycje alternatywne – czy według Polaków są dobrą metodą oszczędzania na przyszłą emeryturę?

DOI: 10.15611/2023.25.3.12

JEL Classification: G51, J26

© 2023 Paulina Turkowska

Praca opublikowana na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0). Skrócona treść licencji na <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.pl>

Cytuj jako: Turkowska, P. (2023). Inwestycje alternatywne – czy według Polaków są dobrą metodą oszczędzania na przyszłą emeryturę? W: M. Swacha-Lech, I. Dittmann (red.), *Finanse* (s. 152-161). Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Streszczenie: W obliczu spadającego poziomu przyszłych emerytur poszukiwanie alternatywnych sposobów oszczędzania na okres po zakończeniu aktywności zawodowej staje się coraz bardziej istotne. Celem artykułu jest przedstawienie, jak kształtuje się poziom wiedzy oraz świadomości Polaków w temacie inwestycji alternatywnych oraz możliwości wykorzystania takich instrumentów jako dodatkowej metody zabezpieczenia emerytalnego. Pokazano, jak wygląda polski system emerytalny oraz przybliżono pojęcie inwestycji alternatywnych. Zaprezentowano także wyniki badania, do przeprowadzenia którego wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego, a narzędziem, które posłużyło do zebrania danych, był kwestionariusz ankiety. Wyniki pokazały, że tylko niewielki odsetek osób ma wiedzę dotyczącą inwestycji alternatywnych, jednak większość badanych po zapoznaniu się z tym pojęciem uznała je za opłacalny i bezpieczny sposób oszczędzania. Mimo to liczba osób korzystających z tego typu inwestycji wciąż jest niewielka.

Słowa kluczowe: inwestycje alternatywne, świadomość emerytalna, system emerytalny

1. Wstęp

Polski system emerytalny w teorii powinien zapewnić środki finansowe, które pozwolą na prowadzenie życia na niezmiennym poziomie osobom, które zakończyły swoją aktywność zawodową. Spadek poziomu stopy zastąpienia już teraz pokazuje, że otrzymywane w przyszłości emerytury nie będą wysokie. Dodatkowo przy wzroście prognozowanej długości życia oraz przy obecnym sposobie funkcjonowania systemu emerytalnego sytuacja finansowa przyszłych emerytów będzie stopniowo ulegać pogorszeniu.

Z tego względu warto zastanowić się nad sposobami oszczędzania na przyszłą emeryturę. Jedną z takich metod może być inwestycja w instrumenty alternatywne,

których cechy charakterystyczne (takie jak długi okres trwania inwestycji oraz wysokie stopy zwrotu) sprawiają, że są one do tego celu odpowiednią propozycją.

Celem artykułu jest przedstawienie, jak Polacy oceniają zastosowanie inwestycji alternatywnych jako sposobu na zapewnienie sobie dodatkowego zabezpieczenia emerytalnego. W artykule przedstawiono także, jak wygląda aktualny system emerytalny w Polsce oraz przybliżono pojęcie inwestycji alternatywnych.

Głównym problemem badawczym w tej publikacji jest: *Czy Polacy mają wiedzę w zakresie inwestycji alternatywnych i są świadomi tego, że mogą one być dodatkową opcją oszczędzania na przyszłą emeryturę?* Dodatkowo w artykule spróbowano także odpowiedzieć na pytania: *Czy Polacy korzystają z takiego rozwiązania?* oraz *Co wpływa na postrzeganie tego rodzaju inwestycji?*

Artykuł powstał na postawie pracy licencjackiej autorki tej publikacji pod tytułem *Świadomość Polaków w zakresie inwestycji alternatywnych jako dodatkowej formy zabezpieczenia emerytalnego.*

2. Polski system emerytalny

System emerytalny obowiązujący obecnie w Polsce opiera się na reformie z 1999 roku, kiedy to wydzielono trzy jego filary: pierwszy z nich jest obowiązkowy dla wszystkich uczestników (Fundusz Ubezpieczeń Społecznych prowadzony przez ZUS), drugi – częściowo obligatoryjny i częściowo dobrowolny (subkonto ZUS oraz Otwarte Fundusze Emerytalne), trzeci zaś jest całkowicie dobrowolny (Indywidualne Konto Emerytalne, Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego, Pracownicze Plany Kapitałowe oraz Pracownicze Programy Emerytalne). Wprowadzone filary miały być uzupełnieniem działającego do tej pory systemu repartycyjnego (charakteryzującego się tym, że obecnie odprowadzane składki są na bieżąco wypłacane w postaci emerytur) o system kapitałowy (gdzie gromadzone składki lokowane są na oprocentowanych rachunkach, z których później osoba oszczędzająca otrzyma emeryturę). Znacząca zmiana dotyczyła też sposobu wyliczania składki – z systemu zdefiniowanego świadczenia (gdzie wysokość wypłacanej emerytury jest z góry ustalona) do systemu zdefiniowanej składki (w którym wysokość wypłacanej emerytury zależy od zgromadzonego kapitału emerytalnego) (Szczęch, 2021, s. 46-48).

Zgodnie z ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych składki na ubezpieczenie emerytalne płacone są w jednakowej wysokości przez wszystkich ubezpieczonych i wynoszą 19,52% podstawy wymiaru (Ustawa z dnia 13 października 1998 r. ..., art. 22). Są one finansowane w równych częściach zarówno przez ubezpieczonego, jak i przez pracodawcę. Według ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 roku wiek emerytalny wynosi co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn (Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. ..., art. 24). Natomiast osoby urodzone przed 1 stycznia 1949 roku, poza takim samym osiągniętym wiekiem emerytalnym, muszą dodatkowo mieć okres składkowy i nieskładkowy o długości co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn (Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. ..., art. 27).

3. Inwestycje alternatywne

W literaturze pojęcie inwestycji alternatywnych nie jest jednoznacznie zdefiniowane. Autorzy w tym celu zazwyczaj wybierają jedno z dwóch podejść. Pierwsze z nich polega na tym, że za inwestycje alternatywne uważa się takie, które nie są powszechnie zaliczane do tradycyjnych i podaje się listę aktywów zaliczanych do alternatywnych. W taki sposób inwestycje są definiowane między innymi przez W. Pełkę (2014, s. 15), według której za aktywa tradycyjne można uznać akcje, obligacje, fundusze klasyczne (*mutual*) oraz instrumenty rynku pieniężnego, natomiast za aktywa alternatywne uważa się fundusze *hedge*, fundusze *private equity*, fundusze funduszy, produkty strukturyzowane, nieruchomości, surowce, infrastrukturę, derywaty i instrumenty kredytowe, jak również konta zarządzane oraz inwestycje emocjonalne.

Drugim sposobem sklasyfikowania danych inwestycji jako alternatywnych jest podanie ich cech charakterystycznych. Według I. Pruchnickiej-Grabias (2022, s. 17-18) do takich cech zaliczyć można:

- niską korelację stóp zwrotu z rynkami aktywów tradycyjnych;
- niską płynność lub jej całkowity brak;
- wysokie ryzyko, które często związane jest z niestabilnością rynku, brakiem regulacji dotyczących danej kategorii aktywów czy też unikatowością danej inwestycji;
- wysokie potencjalne stopy zwrotu w porównaniu z tradycyjnymi inwestycjami;
- wejście na rynek, które jest utrudnione, ponieważ takie inwestycje wymagają większej wiedzy i doświadczenia, a często także większych funduszy;
- średni i długi horyzont inwestycyjny;
- brak transparentności związany z brakiem notowania takich inwestycji na giełdzie, długim okresem inwestycyjnym i utrudnioną dostępnością do bieżących informacji.

Tabela 1. Wady i zalety inwestycji alternatywnych

Zalety	Wady
<ul style="list-style-type: none"> • inwestycje długoterminowe, • korzystne przepisy podatkowe dotyczące niektórych instrumentów, • generowanie zysków w okresach zarówno wzrostu, jak i spowolnienia gospodarczego, • możliwość eksplorowania nowych rynków inwestycyjnych, • zróżnicowanie portfela inwestycyjnego, • wysokie stopy zwrotu 	<ul style="list-style-type: none"> • niska płynność, • wysokie ryzyko, • duże wymagania finansowe przy rozpoczęciu inwestycji, • trendy i zmienność preferencji inwestycyjnych, • dodatkowe koszty związane z przechowywaniem i zapewnieniem bezpieczeństwa aktywów

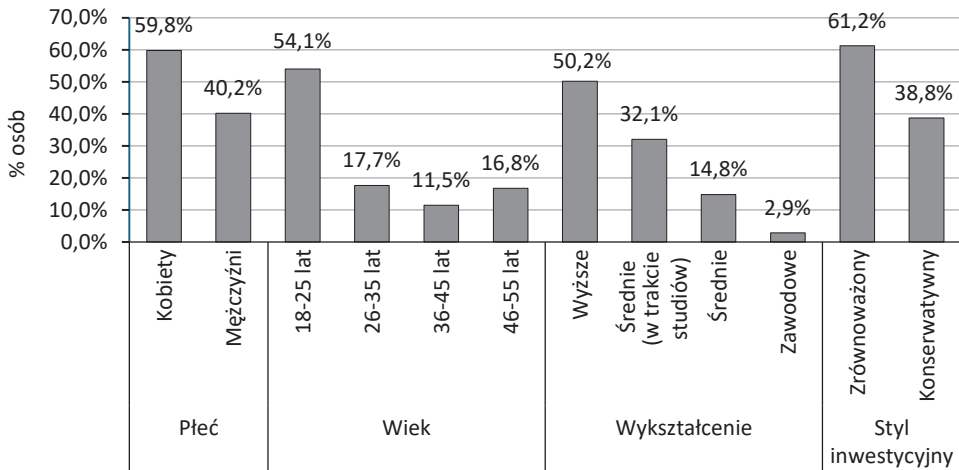
Źródło: opracowanie własne na podstawie (Banasik, 2016, s. 115-117).

W tabeli 1 przedstawiono wady oraz zalety inwestycji w aktywa alternatywne. Wymienione zalety pokazują, że takie inwestycje mogą być odpowiednią formą dodatkowego oszczędzania na emeryturę. Zdecydowanym plusem jest ich długi czas trwania, co może zapewnić stabilny dochód. Kolejną zaletą są także korzyści podatkowe – przykładowo sprzedaż złota inwestycyjnego zwolniona jest z podatku VAT (Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. ..., art. 122). Dodatkowo podczas inwestycji w aktywa, które mają formę fizyczną, istnieje bardzo duża szansa, że w razie załamania gospodarczego inwestor nie straci całego zainwestowanego kapitału – dobrym przykładem są nieruchomości, których wartość w takiej sytuacji może się obniżyć, ale nigdy nie spadnie do zera. Z drugiej strony, istnieje możliwość, że wartość inwestycji w sytuacji kryzysu wzrośnie – przykładowo inwestycja w złoto w takim momencie okaże się korzystna, ponieważ jego wartość zazwyczaj rośnie. Dzieje się tak ze względu na fakt, że inwestycja w ten surowiec uważana jest za bezpieczną. Rynek inwestycji alternatywnych stale się rozwija, co umożliwia lokowanie środków w różne aktywa, które pozwalają osiągnąć wyższe zyski niż te uzyskane z lokowania środków w standardowe instrumenty (Banasik, 2016, s. 115-116).

Pomimo posiadania wielu zalet, inwestycje w aktywa alternatywne mają także kilka wad. Jedną z nich jest niska płynność znacznej części instrumentów, co może być istotne w sytuacji, w której inwestor będzie zmuszony do zrezygnowania z inwestycji przed ustalonym czasem. Zakup takich aktywów w większości przypadków wiąże się z koniecznością posiadania znacznej sumy pieniędzy przeznaczonych na ten cel. Dodatkowo dochodzą koszty przechowywania (przykładowo whisky w specjalnych beczkach czy diamentów w skrytce sejfowej) oraz koszty ubezpieczenia. Istnieje również ryzyko zniszczenia czy kradzieży. Warto wziąć także pod uwagę zjawisko występowania mód – zmiany w trendach i gustach mogą istotnie wpłynąć na wartość niektórych inwestycji alternatywnych, szczególnie na inwestycje emocjonalne (Banasik, 2016, s. 116-117).

4. Metodologia badań i charakterystyka próby badawczej

W przeprowadzonym badaniu zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, która jest odpowiednim wyborem w przypadku, gdy należy zgromadzić dane od dużej i różnorodnej grupy osób, natomiast użytym narzędziem była ankieta w formie elektronicznej z wykorzystaniem platformy Google Forms. Informacja o ankiecie została udostępniona na różnych forach internetowych oraz mediach społecznościowych. Taki sposób zgromadzenia próby badawczej mógł spowodować dominację najmłodszej grupy wiekowej. Przedstawiciele tej grupy są bardziej skłonni do aktywności *online*, a co za tym idzie – są bardziej podatni na zaangażowanie się w badania rozpowszechnione za pomocą takich właśnie kanałów. Dodatkowo przez dobrowolność udziału w badaniu wystąpiło zjawisko autoselekcji próby badawczej, przez co badanie nie ma charakteru reprezentatywnego dla całej zbiorowości. Odpowiedzi zbierane były w okresie marzec-kwiecień 2023 roku.

Rysunek 1. Dane charakteryzujące próbę badawczą. Liczebność próby ($N = 209$)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

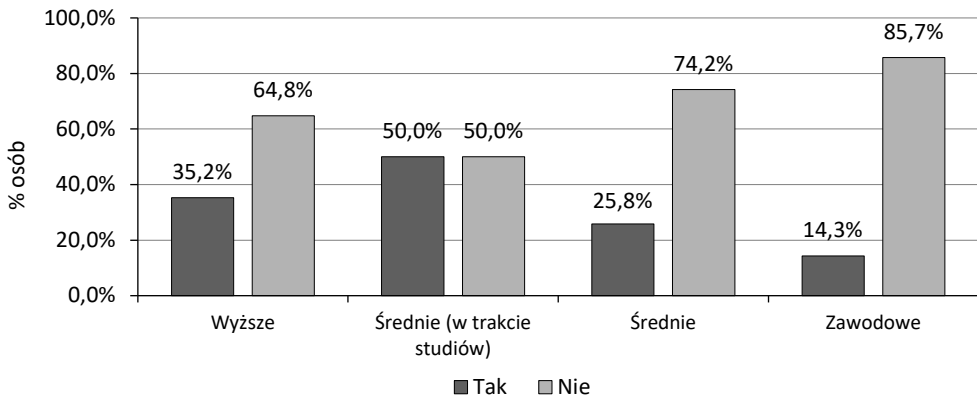
Na rysunku 1 zaprezentowano dane, które charakteryzują próbę badawczą. W badaniu wzięło udział 209 osób, z czego większość, bo aż 59,8% stanowią kobiety, natomiast pozostałe 40,2% osób to mężczyźni. 54,1% badanych to osoby w wieku 18-25 lat. Drugą pod względem liczby odpowiedzi grupę stanowią osoby w wieku 26-35 lat – stanowiły łącznie 17,7%, natomiast osoby w wieku 46-55 lat 16,8%. Najmniej liczną grupą były osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat, ponieważ było ich tylko 11,5%, natomiast wśród badanych nie znalazła się ani jedna osoba w wieku 56-65 lat. Wśród osób biorących udział w badaniu połowa (50,2%) miała wykształcenie wyższe, 32,1% było w trakcie studiów, natomiast pozostali ankietowani mieli wykształcenie średnie (14,8%) lub zawodowe (2,9%). Wśród respondentów nie znalazła się ani jedna osoba, która miałaby jedynie wykształcenie podstawowe/gimnazjalne.

Osoby biorące udział w badaniu zostały także poproszone o wskazanie stylu inwestowania, który najbardziej do nich pasuje. Spośród wszystkich ankietowanych 61,2% stwierdziło, że najbardziej pasuje do nich styl zrównoważony (charakteryzujący się średnim akceptowalnym poziomem ryzyka oraz umiarkowanymi oczekiwanymi stopami zwrotu z inwestycji), natomiast pozostałe 38,8% osób bardziej utożsamiało się ze stylem konserwatywnym (charakteryzującym się dużą awersją do ryzyka oraz niskimi oczekiwanymi stopami zwrotu z inwestycji). Ani jedna osoba nie wybrała stylu agresywnego (charakteryzującego się akceptacją wysokiego ryzyka i wysokimi oczekiwanymi stopami zwrotu z inwestycji).

5. Analiza wyników

Przeprowadzone badanie ankietowe miało na celu poznanie poziomu świadomości respondentów w zakresie inwestycji alternatywnych oraz wykorzystania ich w celu oszczędzania na emeryturę.

Na rysunku 2 przedstawiono, jak kształtuje się znajomość inwestycji alternatywnych, uwzględniając wykształcenie ankietowanych.

Rysunek 2. Znajomość pojęcia inwestycji alternatywnych a zdobyte wykształcenie. Liczebność próby $N = 209$, z czego $n = 105$ stanowiły osoby z wykształceniem wyższym, $n = 66$ osób z wykształceniem średnim (w trakcie studiów), $n = 31$ osób z wykształceniem średnim oraz $n = 7$ osób z wykształceniem zawodowym

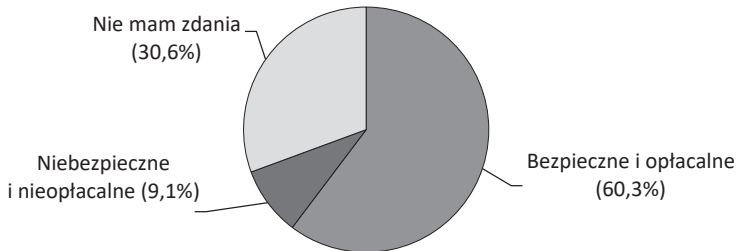
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Z badania wynika, że tylko 37,8% ankietowanych spotkało się dotychczas z pojęciem inwestycji alternatywnych. Większość ankietowanych mająca wykształcenie wyższe, średnie oraz zawodowe nie spotkała się dotychczas z tym pojęciem. Wśród osób mających wykształcenie wyższe ta część osób to 64,8%, spośród ankietowanych mających jedynie średnie wykształcenie, aż 74,2% nie słyszało wcześniej o inwestycjach alternatywnych, natomiast biorąc pod uwagę jedynie wykształcenie zawodowe, stwierdzono, że odsetek osób, które nie spotkały się wcześniej z tym pojęciem, wynosi 85,7%. Trochę inna sytuacja ma miejsce wśród osób, które obecnie studiuje, ponieważ równe 50% z nich to osoby, które słyszały o tym pojęciu, a druga połowa to ankietowani, którzy dotychczas się z nim nie spotkali.

Dane dotyczące opinii ankietowanych na temat opłacalności i bezpieczeństwa inwestycji alternatywnych jako jednej z dodatkowych metod oszczędzania na emeryturę pokazano na rysunku 3.

Spośród wszystkich ankietowanych 60,3% uważa, że zastosowanie inwestycji alternatywnych w celu gromadzenia oszczędności na emeryturę jest bezpiecznym i opłacalnym sposobem. Wśród nich takie zdanie zazwyczaj mają osoby, których zawód lub wykształcenie związane jest z finansami lub ekonomią. 9,1% osób uważa, że

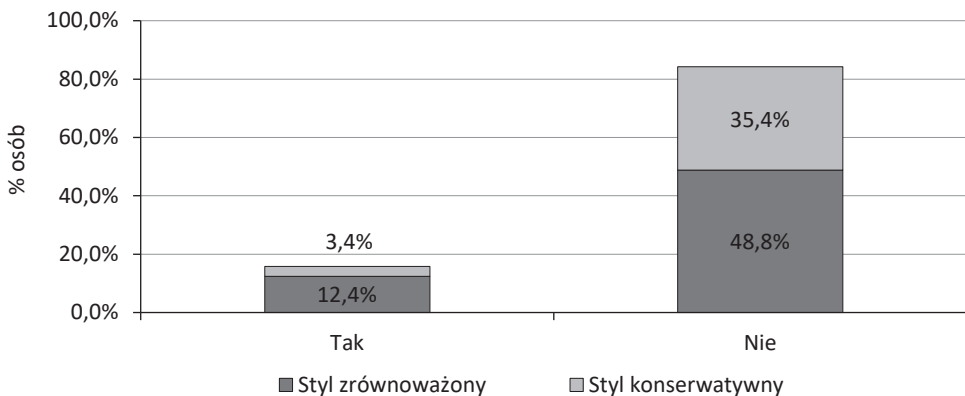
taki sposób lokowania kapitału jest niebezpieczny oraz nieopłacalny (są to głównie osoby, które nie mają powiązań zawodowych czy naukowych ze wspomnianymi wcześniej dziedzinami), natomiast prawie jedna trzecia respondentów nie ma na ten temat zdania. Jednak przy założeniu, że ankietowani posiadaliby wolne fundusze do rozdysponowania na poczet przyszłej emerytury, 57,4% wszystkich respondentów postanowiłoby w takim celu skorzystać właśnie z inwestycji alternatywnych.

Rysunek 3. Bezpieczeństwo i opłacalność inwestycji alternatywnych jako metody oszczędzania na przyszłą emeryturę według respondentów. Liczebność próby $N = 209$

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

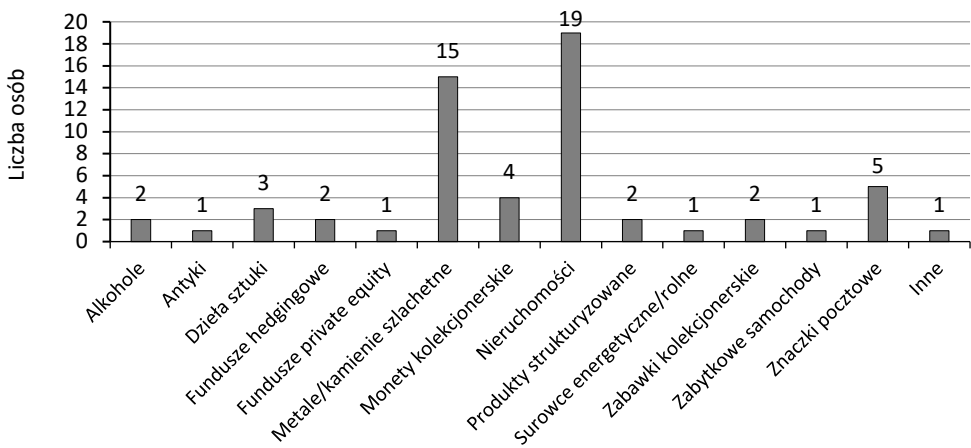
Styl inwestycyjny wskazany przez ankietowanych ma także znaczenie w sposobie postrzegania przez nich inwestycji w aktywa alternatywne. Zazwyczaj osoby charakteryzujące się stylem konserwatywnym (czyli takie, które preferują bezpieczne inwestycje) wskazywały dane instrumenty jako bardziej opłacalne, niż były one oceniane przez osoby charakteryzujące się stylem zrównoważonym (czyli takie, które są w stanie zaakceptować średnie ryzyko).

Rysunek 4. Inwestowanie w aktywa alternatywne przez osoby charakteryzujące się danym stylem inwestycyjnym. Liczebność próby $N = 209$, z czego $n = 182$ stanowiły osoby charakteryzujące się stylem zrównoważonym, a $n = 81$ to osoby charakteryzujące się stylem konserwatywnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Na rysunku 4 pokazano, ile procent respondentów obecnie ma w swoim portfele inwestycyjnym aktywa alternatywne. Na taką inwestycję zdecydowało się jedynie 15,8% respondentów, z czego 3,4% to osoby charakteryzujące się stylem konserwatywnym, natomiast pozostałe 12,4% to osoby, dla których charakterystycznym stylem jest styl zrównoważony. Zdecydowana większość, czyli 84,2% ankietowanych, aktualnie nie ma w swoim portfelu inwestycji alternatywnych, które mają służyć dodatkowemu zabezpieczeniu emerytalnemu (wśród nich znajduje się 26,1% osób, które deklarują, że na taki krok chcą się w przyszłości zdecydować). Wśród tej grupy 35,4% ankietowanych charakteryzuje się stylem konserwatywnym, natomiast pozostałe 48,8% osób stylem zrównoważonym.

Rysunek 5. Liczba osób wykorzystujących aktualnie dane aktywa alternatywne w celu oszczędzania na przyszłą emeryturę (każdy z respondentów miał możliwość wskazania kilku opcji z listy). Liczebność próby $N = 33$

Źródło: opracowanie własne.

Na rysunku 5 Przedstawiono, w jakie aktywa alternatywne inwestują obecnie respondenci w celu oszczędzania na przyszłą emeryturę. Okazało się, że najchętniej wybierają inwestycje w nieruchomości (19 osób) oraz w metale lub kamienie szlachetne (15 osób). Jeden respondent wskazał, że inwestując z myślą o tym celu, wykorzystuje inne aktywo, którym są torebki luksusowych marek. Spośród tych osób 84,9% ankietowanych deklaruje, że w przyszłości ma zamiar kontynuować obecne inwestycje.

6. Zakończenie

Artykuł miał na celu pokazanie poziomu świadomości Polaków w zakresie inwestycji alternatywnych oraz wykorzystania takich instrumentów w celu oszczędzania na emeryturę. Niestety ze względu na autoselekcję próby badawczej wnioski z badania nie mogą zostać uogólnione na całą populację.

Dzięki otrzymanym wynikom można dojść do wniosku, że jedynie część ankietowanych ma wiedzę dotyczącą inwestycji alternatywnych (jedynie 37,8% z nich spotkało się dotychczas z tym pojęciem). Po zapoznaniu pozostałych uczestników badania z tym pojęciem 60,2% wszystkich ankietowanych stwierdziło, że taka metoda jest bezpiecznym i opłacalnym sposobem dodatkowego oszczędzania na emeryturę. Pokazuje to, że respondenci są świadomi, że taki sposób może być odpowiedni do stworzenia finansowego zabezpieczenia na starość. Niestety jedynie 15,8% ankietowanych aktualnie z takiego rozwiązania korzysta.

Dzięki przeprowadzonemu badaniu można stwierdzić, że występują dodatkowe czynniki, takie jak wykształcenie, powiązania z finansami czy ekonomią, a także posiadanie przez ankietowanych określonych stylów inwestycyjnych, które wpływają na postrzeganie inwestycji alternatywnych. To właśnie głównie osoby z wyższym wykształceniem lub w trakcie studiów oraz osoby, które mają powiązania z ekonomią czy finansami, miały wcześniej styczność z pojęciem inwestycji alternatywnych. Osoby charakteryzujące się stylem konserwatywnym zazwyczaj oceniają takie instrumenty jako bardziej opłacalne, a większość osób, które utożsamia się ze stylem zrównoważonym, aktualnie korzysta z takich właśnie inwestycji.

Wyniki przeprowadzonego badania pozwoliły uzyskać odpowiedzi na postawione we wstępie pytania. Chociaż badanie nie jest reprezentatywne dla wszystkich mieszkańców Polski, można stwierdzić, że jedynie część ankietowanych wie, czym są inwestycje alternatywne, oraz ma świadomość tego, że stanowią one dobrą opcję dodatkowego oszczędzania na emeryturę, ale takie rozwiązanie niestety nie cieszy się popularnością wśród respondentów.

Podsumowując, należy stwierdzić, że osoby biorące udział w badaniu mają pewną wiedzę dotyczącą zagadnienia, jakim są inwestycje alternatywne, ale niekoniecznie oznacza to, że w pełni je rozumieją. Dlatego warto przeprowadzić dodatkowe, bardziej szczegółowe badania na większej grupie respondentów w celu uzyskania pełniejszego, bardziej rzeczywistego obrazu przedstawiającego wiedzę i świadomości mieszkańców Polski w zakresie tych inwestycji i ich wykorzystania jako dodatkowego zabezpieczenia emerytalnego.

Literatura

- Banasik, M. (2016). Inwestycje alternatywne – problem definiowania oraz ich znaczenie w czasach kryzysu. W: J. Szostak (red.), *Finanse dziś i jutro – szanse, wyzwania i zagrożenia* (s. 109-129). Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu.
- Pełka, W. (2014). Inwestycje alternatywne jako innowacyjna forma kapitału. W: J. Witecka (red.), *Rynki inwestycji alternatywnych* (s. 15-25). Poltext.
- Pruchnicka-Grabias, I. (2022). Istota inwestycji alternatywnych. W: I. Pruchnicka-Grabias (red.), *Alternatywne instrumenty inwestycyjne* (s. 13-27). CeDeWu Sp z o.o.
- Szczęch, A. (2021). *Rozwój systemu zabezpieczenia na starość w Polsce w latach 1918-2021*. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 137, poz. 887 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1118 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.)

Alternative Investments – Are They, According to Poles, a Good Way to Save for Their Future Retirement?

Abstract: With the decrease in the levels of future pensions, the search for alternative ways of saving for old age is becoming increasingly important. Therefore, the aim of this article is to present how the level of knowledge and awareness of alternative investments and the possibility of using such instruments as an additional method of retirement security is developing among Poles. In the article, the Polish pension system is presented and the concept of alternative investments is introduced. The publication also presents the results of a study, which used the diagnostic survey method and a questionnaire to collect data. The results showed that only a small percentage of people have knowledge of alternative investments, but the majority of those surveyed considered them to be a profitable and safe way of saving once they became familiar with the concept. Nevertheless, the number of people using this type of investment is still small.

Keywords: alternative investments, pension awareness, pension system

